

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
територіального центру соціального обслуговування
(надання соціальних послуг) Звенигородської міської
ради Звенигородського району Черкаської області**

29.06.2023

м. Черкаси, 2023 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 29 червня 2023 року групою НПМ здійснено відвідування територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Звенигородської міської ради Звенигородського району Черкаської області (далі – Центр).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Шваля Костянтин Вадимович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації.

Центр знаходиться за адресою: вул. Грушевського Михайла, буд. 156, м. Звенигородка, Звенигородський р-н, Черкаської обл.

Центр розрахований на перебування 21 особи. У день відвідування в Центрі перебувало 23 особи, з них 4 внутрішньо переміщені особи (далі – ВПО) та 5 осіб, які мають інвалідність.

Директор Центру – Щирбул Ольга Юріївна.

У ході відвідування закладу члени групи НПМ ознайомилися з умовами, які створені в Центрі для підопічних та поспілкувалися з працівниками.

У Центрі є відділення стаціонарного догляду (утворене для обслуговування осіб, які за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду, соціального обслуговування, медичної допомоги із забезпеченням 4-разового харчування, житлово-комунальних послуг, предметами, матеріалами, м'яким та твердим інвентарем) для постійного або тимчасового проживання, яке знаходиться за адресою: вул. Заводська, буд. 4, с. Вільховець, Звенигородського району, Черкаської області.

Центр є бюджетною, не прибутковою установою. Рішення щодо утворення, ліквідації або реорганізації територіального центру приймає Звенигородська міська рада. Центр створений для здійснення соціального обслуговування та надання соціальних послуг потребуючим категоріям населення, для вирішення нагальних потреб громадян, для підтримки та розради людям похилого віку, які залишилися самі на схилі літ.

На отримання соціальних послуг мають право жителі Звенигородської міської територіальної громади, а саме: громадяни похилого віку; особи з інвалідністю; особи, які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги; особи, які перебувають в складних життєвих обставинах та внутрішньо переміщені особи.

Під час моніторингового візиту відбулося спілкування з усіма підопічними та працівниками інтернату, під час якого з'ясовувався стан дотримання прав

підопічних на належні умови проживання, охорону здоров'я та медичне забезпечення, на отримання ними соціальних послуг відповідно до законодавства, з урахуванням періоду запровадженого правового режиму воєнного стану в країні. Підопічні позитивно відгукуються про роботу персоналу.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

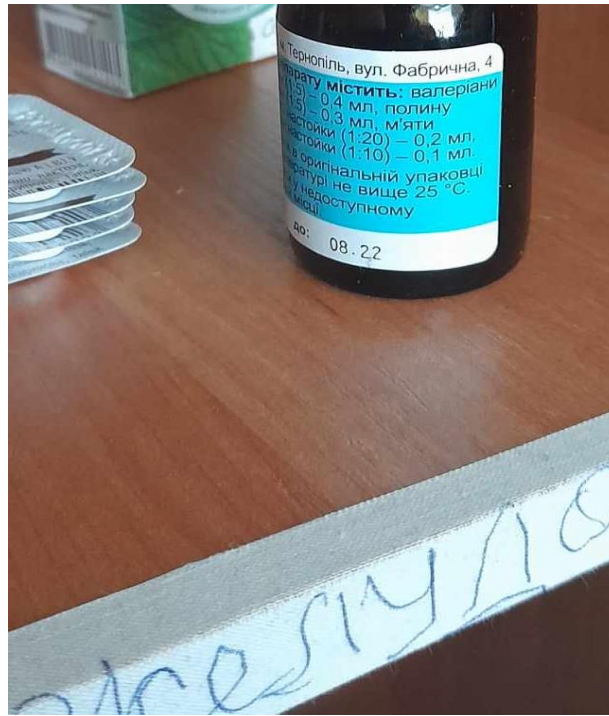
Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 5 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

1. Приміщення облаштовано без урахування потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Зокрема, у загальних коридорах відсутні поручні – мешканці пересуваються коридорами закладу, тримаючись за стіни. Поручні також відсутні у туалетних кімнатах, що не відповідає вимогам визначим у положенні ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

Порушення права на охорону здоров'я (статті 49 Конституції України, статті 25 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

2. У медичному кабінеті закладу є мінімальна кількість медикаментів. Також виявлені ліки у яких закінчився термін їх придатності. Окрім зазначеного, групою НППМ у відділенні було виявлено лікарські засоби, що не підлягають подальшому використанню, зокрема у зв'язку з пошкодженням упаковки медичних препаратів, що унеможлиблює встановлення їх терміну придатності. Це свідчить про порушення закладом статті 23 Закону України «Про лікарські засоби», пунктів 5, 6 розділу II Правил утилізації та знищення лікарських засобів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.04.2015 № 242.

3. В закладі у 5 підопічних, які мають інвалідність відсутні індивідуальні плани реабілітації (стаття 23 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю»).

Порушення права на інформацію та звернення (стаття 59 Конституції України).

4. В закладі відсутній інформаційний стенд з викладеною у доступній формі інформацією про права підопічних, а також адреси та номери телефонів гарячих ліній організацій та посадових осіб (зокрема Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, центрів безоплатної правової допомоги), на які підопічні можуть звертатись у разі порушення їх прав та інтересів, що не відповідає статтям 57, 59 Конституції України.

Також місце для відвідувань зовсім не облаштоване.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України, статті 36-38 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»).

5. На момент візиту добові проби приготовлених страв були відсутні. В меню, що затверджене директором Центру на 29.06.2023 був зазначений салат з огірків та сік, але дані продукти були відсутні на складі взагалі.

6. Підопічні закладу проживають у тримісних, двомісних та одномісних кімнатах. В кімнатах наявні окрім ліжок індивідуальні тумбочки та шафи, стільці відсутні. Меблі дуже старі, в тумбочках та шафах особисті речі підопічних зберігаються не охайно.

Житлові кімнати закладу потребують ремонту. В кімнатах немає ні телевізорів, ні радіоприймачів.

Не забезпечено приватності при здійсненні підопічними санітарно-гігієнічних процедур в кімнатах закладу відсутні медичні ширми.

Ті підопічні, які самостійно пересуваються мають безперешкодний доступ до питної води, на поверсі наявний кулер з водою.

В окремих кімнатах присутній характерний неприємний запах, подекуди постіль брудна та запарана. Пір'єві подушки слугують людям без заміни з моменту їхнього поселення у заклад (понад 10 років) (розділи II, III Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, інвалідів та дітей з інвалідністю в інтернатних установах соціального захисту населення та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерством соціальної політики України від 19.08.2015 № 857).

Речі багатьох підопічних зношені, і навіть драні.

У закладі затверджено графік банних днів (1 раз на тиждень), водночас підопічним не заборонено відвідувати ванну чи душову кімнату за потребою.

Санітарно –гігієнічні процедури підопічним не здійснюються своєчасно.

У туалетних кімнатах на унітазах відсутні накладки та немає туалетного паперу.

Порушення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

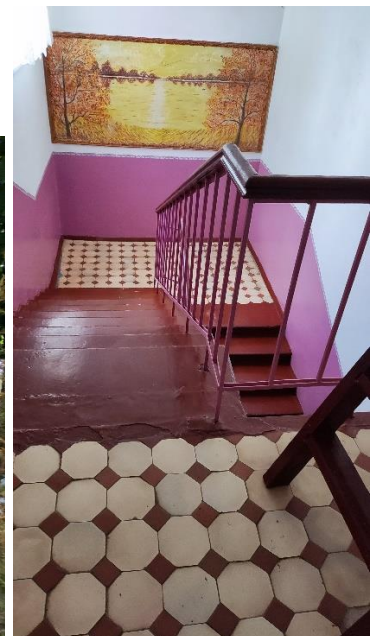
7. Зі слів підопічних в закладі присутні певні обмеження пересування по території закладу.

Люди проживають на другому поверсі двоповерхової будівлі лікарні, в якому також знаходиться адміністрація закладу, медичний кабінет, приміщення для зберігання продуктів харчування, їдальня та кухня. Вхід до житлового корпусу не обладнаний пандусом. Також в закладі відсутній ліфт/підйомник.

Підопічним дозволено прогулюватися по території закладу лише під наглядом працівника закладу. Проте зі слів підопічних, за власним бажанням на протязі дня вільно вийти на прогулянку по території закладу їм не дозволено.

Територія закладу частково загороджена парканом.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Звенигородській міській раді:

1.1. Вжити заходів щодо забезпечення в відділенні стаціонарного догляду територіального центру безбар'єрності та доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

1.2. Забезпечити дотримання законодавства щодо належного утримання підопічних осіб на охорону здоров'я, забезпечення підопічних меблями та постільною білизною, одягом, а також дотримання права мешканців закладу на приватність.

2. Комунальній установі «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Звенигородської міської ради Звенигородського району Черкаської області:

2.1. Вжити всіх необхідних заходів спрямованих на запобігання протермінуванню медикаментів в медичному кабінеті.

2.2. Забезпечити перегляд всіх індивідуальних планів реабілітації підопічних в закладі.

2.3. Забезпечити новими подушками всіх підопічних та вжити заходів щодо здійснення контролю термінів експлуатації та придатності подушок.

2.4. Забезпечити належну огорожу території закладу та вільне/безперешкодне пересування підопічних по території закладу.

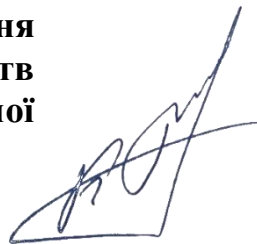
2.5. Забезпечити інформування підопічних закладу про їх права і обов'язки шляхом розміщення інформації про права і обов'язки в доступній для них формі та в доступному місці та інформації з контактами, куди у разі порушення прав і свобод можуть звернутися підопічні за допомогою, відповідно до встановлених нормативів.

2.6. Вжити заходів щодо забезпечення належного контролю при зберіганні харчів у холодильнику, кількість та вагу продуктів, що поставляються для підопічних згідно затвердженого меню.

2.7. Забезпечити своєчасне здійснення санітарно-гігієнічних процедур підопічним, а також належні умови в туалетних кімнатах закладу.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Костянтин ШВАЛЯ